

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Ad quid, & quando obligat votum Religionis assumendae. punct. 3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

1. **C**um Essentia religiosi status in renunciatione sæculi per vota paupertatis, castitatis, & obedientie consistat, & hæc vota siue solemnia sint, siue simplicia solum accidentaliter differant; efficitur religiosum statum solum differentiam accidentalem habere posse. Præterea cum status religiosus sit status perfectionis, & hæc in charitate consistat, quæ una est omnium religionum, (esto numero plures sint) quoad speciem tamen non plures, sed una sunt. Quocirca religiones Monachales à mendicantibus non specie, sed numero differunt. Sed quia cum hæc diversitate numerica stat optimè diversitas accidentalis, tum ob finem proximum & specialem, quem ipsæ religiones spectant; tum ob media, quæ ad illius consecutionem assumunt, ideo religiones aliqua ex his diversitate gaudere diversæ nuncupantur. Solum adueto ex fine potius, quam ex mediis diversitatem, & distinctionem defumi. Hæc autem diversitas convenientissima est; tum ad decorem, & ornatum Ecclesiæ, tum ad diuini cultus exaltationem, tum ad utilitatem fidelium, quibus propter varias eorum inclinationes, & propensiones, vniui viuendi modus non poterat esse accommodatus.

2. Ex parte ergo finis diuiditur religio in vitam actiuam, contemplatiuam, & mixtam. Actiuam uoco, quæ ex proprio suo instituto operibus misericordie incumbit. Contemplatiuam, quæ orationi, lectioni, & contemplationi vacat, quæ duæ vitæ illis duabus sortibus Martiæ, & Mariæ fuerunt aduimbratæ, quarum una in ministrando necessaria Christo occupabatur; alia uero audiebat uerbum illius, quam Christus Dominus prætulit, cuiusque electionem nobilitatem esse dixit. At quia potest esse statutum, quod æquè primò propriam perfectionem oratione, & contemplatione obtinere intendat, & proximum perfectionem prædicatione; ea de causa illud institutum mixtum ex vita actiua, & contemplatiua esse dixerim; quod Credo Christum Dominum, eiusque Apostolos secutos esse, qui tum orationi, tum prædicationi, tum aliis misericordie operibus instabant. Iuxta hanc diuisionem dicendum est religiones militares, & hospitalaria, quia ex proprio instituto religiosæ militiæ, & hospitalitati vacant vitam actiuam propriissimè exercere; monachales uero, S. Benedicti, Basilij, Hieronymi, Bernardi, Bruni, quia orationi & contemplationi incumbunt, contemplatiuam vitam proficere, mendicantes uero, S. Dominiaci, Francisci, Augustini, Carmelitarum, Societatum Iesv utramque vitam complecti.

3. Verum quia ad consecutionem cuiuscumque ex supradictis finibus quælibet religio media diuersa apponit; ea de causa inter se distinguuntur, & una ab alia diuersum corpus constituit. Neque in his est aliqua difficultas magni momenti, si tamen doctrinam uelis latius pertractatam. Vide Suar. tom. 4. de Religione, tract. 9. lib. 1. c. 2. uoluit & breuiter Lessium lib. 2. c. 41. dub. 2. Vbi religiones comparant inter se, illisque afferunt perfectiores esse, quæ perfectionem finem spectant, & perfectiora media apponunt ad illius consecutionem, quod esse potest, esto choro careant, neque ita austeræ sint, rigidamque paupertatem habeant. Quia non in his, sed in charitate Dei, & proximi, perfectio consistit.

PUNCTUM III.

Ad quid, & quando obliget votum religionis assumenda.

SUMMARIUM.

- 1 Distinguitur votum tempore designato, uel non designato implendum.
- 2 Ex rationabili causa differri potest votum, quod non fuit emissum pro determinato tempore.
- 3 Qualiter obligeris voto moriendi in religione, arguitur.
- 4 Resoluitur questio.
- 5 Voto religionis obligaris pro uiribus religionis ingressum procurare.
- 6 Si uouisti religionem absolutè teneris in pluribus seruo, & instanter petere. Et quas religiones, & an extra Prouinciam.
- 7 Si uouisti determinatam, non potes ingredi laxiorem.
- 8 Excipe nisi laxior religio priuilegium habeat Pontificium.
- 9 Idem est de voto ingrediendi speciale aliquod monasterium ob eius deuotionem, & singularem obseruantiam.
- 10 Repulsus absolutè à religione, quam uouisti, non teneris ingredi, esto postea inuiteris.
- 11 Contrarium docet Sanchez.
- 12 Sed eius fundamento satisficit.
- 13 Non teneris manifestare te voto obseruandum esse.
- 14 Teneris discere Grammaticam si tempore uoti sciebas id esse necessarium ad uoti executionem, sciebas si ignorabas.

- 15 Quid si non admittitur nisi officium mechanicum discas?
- 16 Non teneris ingredi ad gradum Licentiarum, aut Sacerdotium, prout religioni placuerit.
- 17 Quid si tibi denegantur altiora studia, cum ad illa aptus sis.

1. **S**i de tempore, quo hoc votum obligat loquamur. Distinguemus est; si cum hoc votum religionis emissum, signasti tempus illius executioni, pro eo tempore obligat; si autem absque ulla temporis determinatione religionem promissisti, obligat ad sui executionem, quamprimum commode possis, strictius tamen, quam quodlibet aliud votum non perpetui obsequij, ut ieiunij, peregrinationis, & elemosinæ, quod est differat, integrè mandati executioni potest, & ex cuius dilatione nullus diuinus cultus promissus diminuitur. At ex dilatione culpabili religionis minuitur promissus cultus. Qui enim uouit religionem, uouit toto uita tempore Deo in religione seruire. Ergo quanto tempore executionem differat, tantum de diuino obsequio promissio omittit: Sic alius relatus tradunt. Suarez tom. 3. in 3. p. dist. 31. scilicet. 2. ed. 3. c. 1. de Relig. tract. 7. l. 4. c. 1. num. 5. Sanchez lib. 4. summ. cap. 14. num. 22.

2. Si autem ex rationabili causa executionem voti differas, non censendus es de materia promissa subtrahere: quia non promissus ingressum utrumque, sed commodo tempore. Quapropter si satis aptus non es religionis exercitiis, uel quia cares uiribus, uel scientia, quæ communiter religionis ingressui supponitur, differre iuste executionem voti potes. Accedat tamen confessarij consilium ob periculum errandi. Suar. dicto tom. 3. de Relig. tract. 7. lib. 4. c. 1. in fine. Optime Sanchez lib. 4. summ. c. 14. & n. 3. & sequent. Layman lib. 4. sum. tract. 4. c. 3. g. 4. num. 5.

3. Solum de voto moriendi in religione est aliquis difficultas, quo tempore ad illius executionem obligeris: Videtur namque obligaris eo modo, quo obligaris, cum votum absolutum religionis absque ulla temporis determinatione emittis. Quia dies mortis incertus est, & ne periculo expostus non implendi votum, uideris obligatus exequi, cum primum possis. Præterea si uocas absolute persequere in religione, uocens mori in religione, & è contra si uocas mori in religione, uocens usque ad mortem in religione persequere. Ergo utrumque votum idem est, ergo pro eodem tempore obligaris. Ex alia autem parte non uideris obligatus ingredi religionem, quousque mortale periculum mortis instet. Num tu solum promissisti in religione vitam finire; cui obligationi satisfacias, si cum mors instat, religionem assumas. Quia iam terminas vitam in religione. Non ergo teneris ante mortem, & illius periculum religionem ingredi. Adde si aliqua ratione obligatus es statim religionem ingredi iussit, ne te periculo exponas moriendi extra religionem; ar dum non adest periculum mortale, neque periculum, quod in religionem non admittaris illo periculo instante, non adest periculum mortale moriendi extra religionem. Ergo nulla ratione obligatus es ante illud periculum religionem ingredi.

4. Cæterum credo media via procedendum esse. Neque enim statim obligaris eo voto; quia religio sub illis uerbis promissa satis indicat te noluisse statim illam suscipere, sed alio commodiori tempore. Neque etiam inde fit te posse executionem differre usque ad mortale periculum mortis. Tum quia non uocas solum religiosi habitus susceptionem, sed in religione professionem, quæ cum fieri non possit nisi post annum probationis, expectare non potes ad mortale periculum mortis. Tum quia ideo uocens in religione mori, quia uocens exercitiis religionis te ad mortem disponere, quod fieri non potest, nisi aliquo tempore ante mortem religionem ingrediaris. Quapropter prudentis arbitrio hoc tempus mensurandum est; nec nimia dilatio concedenda; quia in nimia dilatione pericula euenire solent reddendi impossibilem ingressum, aut ferè infructuosum, si religioni inutilis sis, uel illius oneribus, & exercitiis minus aptus: Colligitur ex Sanchez lib. 4. summ. c. 14. n. 9. Bonacin. dist. 4. punct. 5. g. 2. §. 6. num. 7.

5. Quod si de substantia promissionis loquamur, votum religionis te obligat ad procurandum pro uiribus religionem ingredi, ut tradit Diuus Thomas ab omnibus receptus, 2. 2. quæst. 88. art. 3. ad 2. & quæst. ult. art. 3. ad 2. Cui probationi non obstat, quin possis Prælati religionem manifestare, si aliquod impedimentum est non essentiale haberes, uel dimiam ad religionem auersionem; quia hæc manifestatio concludit prudenti admissioni. Sic Sanchez lib. 4. cap. 16. num. 34. & 35. Nunquam tamen obligaris ad obtinendum cum effectu religionis ingressum; quia id non ex tua, sed ex religionis uoluntate pendet, ad quod te obligare non poterat. Dubium tamen est, quando censuris sufficienter procurasse religionis ingressum, ut eo facto liber à voto existas, si in religionem non admittaris?

Pro cuius de cisione præmitto tripliciter te posse religionem non uocere. Primò, si uocas religionem absolute. Secundò,

si voueas hanc religionem in particulari. Terrio, si voueas in hoc speciali monasterio ob eius specialem deuotionem, regularem obseruantiam, aliamve similem causam.

6. Si voueas religionem absolutam, teneris in pluribus serio, & instanti perere, vt sic censetur moraliter ab omnibus repulsi esse, alias voto non satisfactis. Nam votum de religione assumenda, est votum de assumenda aliqua ex omnibus religionibus; ac proinde est votum de omnibus religionibus sub disunctione, quod votum per se obligat omnes religiones tentare, vt si forte aliqua esset, in qua mandari votum executioni posset. At quia tentaris pluribus, & ab ipsis repulsus, inde probabiliter colligere potes ab omnibus esse repellendum; ea de causa voto satisfactis, si plures religiones ingredi tentes: Sic Suarez tom. 3. lib. 4. cap. 2. num. 16. Azor. lib. 11. c. 22. quest. 2. Sanchez lib. 4. cap. 16. num. 44. & 47. Quot autem religiones tentare debeas, vt prudenter iudicare possis ex illarum repulsa ab omnibus esse repellendum, prudentis arbitrio mensurandum est, & colligendum ex occasione repulsi, quae generalis, & communis aliis religionibus esse debet. Sic omnes Doctores relati. Non tamen teneris ex vi huius voti religiones strictissimas ingredi quales censentur esse Camandulensis, Cantusia, Capucinarum, & forte Minimorum S. Francisci Pauli ob votum quadagesimalis abtinentiae, tracti scias in illis esse recipiendum. Quia non censetur vouete, nisi aliquam ex religionibus, quae communi hominum naturae accommodatae sunt, non quae indigent speciali Spiritus sancti instinctu, & auxiliis; Sic expresse Sanchez lib. 4. cap. 16. num. 49. Layman lib. 4. c. 6. tract. 5. n. 1. verbi. resoluens secundo. Neque item teneris religiones extra propriam Prouinciam, seu nationem quaerere; quia non ex censendum te voluisse obligare nisi ad religionem suscipiendam in propria Prouincia; ea enim est communis intentio vouentium. Sic Nauarrus cap. 27. num. 276. Azor. 1. p. lib. 11. cap. 22. questio. 1. in fine Valencia 2. 2. disp. 6. quest. 6. punct. 4. notab. Eman. Sa, verbo votum num. 12. Tolet. lib. 4. summ. cap. 27. n. 12 Sanchez. lib. 4. summ. cap. 16. num. 44. Suar. tom. 3. lib. 4. cap. 3. num. 9. & 10. Examina vero promittens religionem non solum non teneris quaerere monasteria extra propriam nationem, seu Prouinciam, sed nec longe à proprio loco, in quo sunt eius parentes, & cognati quia regulariter formatae iis in locis habitum religiosum suscipiunt, non extra: Sic Tolet. lib. 4. cap. 17. num. 12. Sanchez. cap. 16. num. 46. Bonacin. disp. 4. punct. 5. quest. 2. §. 6. num. 14. Neque item videris tenere religiones militares S. Iacobi, Calatauae, Alcantarae ingredi, vt professionem equitum militarium facias. Postquam, quod in aliis religionibus non admittatis, neque illarum susceptione voto religionis satisfacere potes. Quia haec sub votum absolutum religionis non cadunt. Tum quia satis controuersum est, an vere, & proprie sint religiones quoad eum gradum. Tum quia vouens religionem à tumultu, cura, & saeculi pompa se separare intendit; quod non videtur hac professione satis obtineri: Sic Sanchez lib. 4. cap. 16. num. 11. in fine, Suarez lib. 4. cap. 2. num. 14. Layman lib. 4. tract. 6. cap. 6. Bonacina disp. 4. punct. 5. quest. 2. §. 6. num. 5. An vero suscipiendo habitum equitum Sancti Ioannis voto satisfactis? Affirmat vt probabile Suarez dicto cap. 2. num. 15. Et tradit Aragon. 2. 2. quest. 88. art. 11. Azor. lib. 13. c. p. c. 4. quest. 4. Manuel. Rodriguez 2. tom. summ. cap. 95. n. 8. Sayro Clau. Regia, lib. 6. cap. 7. num. 10. Quia hic verum statum religionis, & perfectionis proficentur, & in communi modo loquendi videntur sub nomine religiosorum comprehendendi. At verius censetur susceptione huius habitus voto non satisfieri; quia vouentis intentio colligenda est ex frequentate contingentibus, dum aliud expresse non constat. At frequenter religionem vouentes saeculi fastum, & tumultum, & diuitiarum sollicitudinem, hominumque secularium conuictum, & continuam conuersationem fugere intendunt; ac proinde non sunt censendi cum religionem velle amplecti huic fini obtinendo improportionatam: Sic Sanchez, Layman, & Bonacina supra. Illud vero certum existimo voto religionis satisfieri assumptione habitus ordinum militarium in gradu clericorum; quia hic gradus veros religiosos separatos à saeculi pompa, & tumultu, diuitiarumque sollicitudine, & secularium conuictu constituit, non minus ac ordo canonicatum regularium, alique ordines: Sic Sanchez. dicto cap. 16. n. 12. Cordob. summ. quest. 148. Suar. tom. 3. de Relig. lib. 4. cap. 2. num. 14. Bonacina disp. 4. quest. 2. punct. 5. §. 6. num. 16.

7. Si vero votum sit alicuius determinatae religionis, teneris eam ingredi; nec potes ingredi laxiorem. Quia votum propria autoritate in rem inferiorem commutare non potes. Posses autem commutare in votum persequendi in religione laxiori. Quia votum perseverandi in laxiori nobilissimum est voto ingrediendi strictiorem, si commueneris sententiam sequamur. Sic Syluest. verbo votum. 4. quest. 7. Sanchez. lib. 4. sum. cap. 16. num. 18. Layman lib. 4. summ. tract. 5. cap. 6. num. 7. & alij.

Adde si tempus non inlat ingrediendi religionem strictiorem, poteris religionem laxiorem ingredi animo profi-

rendi ibi, si minus religionem strictiorem ingrediendi. Quia talis ingressus voto strictioris religionis non obstat; siquidem supponimus tunc, ac toto tempore nouitatis tempore exequendi votum religionis strictioris inlatere, neque ob eum ingressum te impeditum esse religionem strictiorem ingredi, si forte laxiorem deseras. Nam si hoc impedimentum habes; eo quod illa religio strictior excludat suscipientes habitum alterius ordinis, nequaquam poteris religionem aliam laxiorem ingredi. Quia non potes impedimentum apponere voto exequendo. Deinde professio facta in religione laxiori nobilior est voto ingrediendi strictiorem ad experendum. Ergo non potest voto ingrediendi strictiorem impediri; imò ipso iure commutatum manet: Sic Sanchez. lib. 4. cap. 16. num. 20. Layman lib. 4. tract. 5. ca. 6. num. 8. sine. Neque obstat Textus in cap. qui post. votum de Regularibus in 6. Vbi alitudo voto strictioris religionis, ingrediendique laxiorem, ibidemque proficenti penitentia imponitur. Quia huiusmodi textus loquitur de eo, qui tempore quo laxiorem ingreditur strictiorem promissam ingredi debebat; ac proinde in tali ingressu peccauit, secus vero in professione.

8. Aduerto tamen esse aliquas religiones, quibus à Sede Apostolica privilegium concessum est recipiendi eos, qui voto strictioris religionis sunt alitrici; & tunc illic ingredienti voto satisfactum, ac si religionem strictiorem fuissent ingressi. Quia autoritate Apostolica in fauorem religionis, & bonum commune, votum illud strictioris religionis in laxiorem commutat. Sic concessit Eugen. IV. congregationi S. Benedicti, & refertur in compendio mendicantium, tit. dispensatio. §. 8. Et in compendio privilegiorum Societatis Iesu, verbo commutatio §. 3. Subditur autem limitatio ab Eugenio IV. & in nostris privilegiis expresse habetur, vt si ante professionem emissam ab ipsa laxiore religione discesserint, dispensatio nullius sit roboris, & momenti. Ex quibus inferitur non fuisse factam absolutam dispensationem, vel commutationem illius voti, sed solum pro tempore quo à laxiori non recedunt; & notauit Layman lib. 4. summ. tract. 5. cap. 6. nu. 8. Sanchez. lib. 4. summ. tract. 5. c. 16. num. 94. Sed quia in nostra Societate ante professionem post biennium probationis vota paupertatis, castitatis, & obedientiae emittuntur, quibus verus religiosus constituitur poterit strictioris religionis voto ligatus in emissionem horum votorum, vt ipse in rem meliorem suam votum commutare; qua commutatione facta, esto postea à religione ante professionem eiciatur, voto strictioris religionis non tenebitur; quia iam commutationi satisfecit. Layman lib. 4. tract. 4. cap. vlt. sine.

9. Quod si votum sit ingrediendi aliquod speciale monasterium ob eius deuotionem specialem, & singularem obseruantiam, dicta teneris illud ingredi, neque potes in aliud nisi strictioris obseruantiae intrare; sicut de voto determinatae religionis dictum est. Aduerto tamen frequentate votum ingrediendi aliquod monasterium, non arctari ad ipsum, sed illud quasi accessorie, & per accidens spectari, vel solum spectari ad primum ingressum, non ad illius perseverantiam; cuius iudicium non leue est, si monachi illius conuentus solent frequentate mutari ad alia monasteria.

10. Restant aliquot difficultates enodanda. Prima; an non admissus in monasterium, vel religionem, quam vouisti, liber maneat à voto, nec tenearis iterum religionem tentare, aut in eam ingredi, esto inuiteris? Et quidem si repulsa absoluta non fuit, sed pro limitato tempore, clara est te non esse deobligatum. Quia tunc non denegatur habitus, sed suscipitur; vt si febril quartana laborares, vel alio impedimento, quod decursu temporis nec longo tolli speratur. Suarez tom. 3. de Relig. lib. 4. cap. 2. num. 7. Lessius lib. 4. cap. 41. dub. 5. num. 44. Sanchez. pluribus relatis lib. 4. cap. 16. num. 53. At si repulsa fuit absoluta post sufficientem diligentiam à te factam, probabilis est te liberum à voto manere. Quia ex vi voti solum videris obligatus eam diligentiam facere pro illius executione, quae in re magni momenti praestari solet. At ponimus te eam diligentiam praestauisse. Non igitur amplius teneris. Neque enim ad repetendam diligentiam, & multiplicandam petitionem videris obligatus. Alias repetere deberes sine termino. Adde te vouere religionem sub conditione, si facta petitione admittraris. Ergo si non admittraris votum non suscipitur, sed omnino extinguitur. Dices verum id esse, si nunquam admittraris; secus si al quando, est casu conigerit. Sed contra, quia cum votum religionis emittis, intendis illud exequi breui tempore, verbi gratia; hoc anno; non tamen intendis eius obligationem toto vitae curriculo prorogare. Ergo religionis admissio, quae fuit conditio, sub qua religionem susceperis, eo anno possibilis esse debet. Ergo alia admissio casu contingens nec fuit conditio spectata à voto, nec alicuius effectus est: Sic Aragon. 2. 2. quest. 88. art. 3. circa solut. ad 2. Azor. 1. parte lib. 11. cap. 22. quest. 5. Lessius lib. 2. cap. 41. dub. 5. num. 44. in secunda editione, Suar. tom. 3. de Religione lib. 4. cap. 2. num. 7. & 20.

11. Contra hanc sententiam procedunt Sanchez lib. 4. de voto

voto cap. 16. num. 71. Layman lib. 4. summ. tract. 5. cap. 6. num. 4. Affirmantes te obligatum esse ingredi religionem, quoties religio voluerit te admittere, tamen prius te absolute, & in perpetuum repulerit. Mouentur, quia votum religionis non emittitur, in fauorem religionis, vt ipsa religio cedere possit iuri suo, sed emittitur in Dei honorem, & vultus utilitatem. Sed quia hic honor, & hæc utilitas obtineri non potest conuenienter absque religionis consensu; ea de causa religionis consensus expostulatur. Ergo quodcumque hic consensus apponatur, votum obligat, ea tamen cessante suspenditur eius obligatio. Et confirmat Sanch. si repulsus à religione esses ob falsam alieuius impedimenti informationem, & ipsa religio detecto errore te vellet admittere, non videtur esse dubium quin obligatus esses ingredi. Et idem est si falso credens laborare impedimento perpetuo admissionem non petieris, non obinde ab obligatione voti liberaris detecto errore. Ergo non cessat voti obligatio ob absolutam repulsam, facta ex parte tua sufficienti diligentia ne repellaris.

Limitant autem Sanch. & Layman, suam sententiam, vt procedat rebus in eodem statu permanentibus. Nam si desperans te in religionem studiorum, quam vouisti fore suscipiendum, fueris ingressus laxiorem, vel sponsalia cum feceris contraxeris, vel post contractum matrimonium viduus effectus, non videris teneri. Nam illa noua difficultas relinquendi statum laxioris religionis bona fide assumptum, vel dissoluedi sponsalia contracta, vel superandi carnis tentationes, quæ matrimonio probato solent esse validiores, sufficientes causa videtur esse excludendi ab obligatione voti: Secus vero si mala fide processisses. Et hæc limitatio verissima est.

12. Nihilominus sustinenda est prior sententia, vt ipse communior, & benignior. Et ad fundamentum Sanch. dicendum, consensum religionis apponendum esse, cum ex parte tua sufficienter petitur, & expostulatur. Quia petitioni correspondere debet. Alter vero postus consensus nullus est effectus. Ad confirmationem admitto in illis casibus te obligatum esse voto. Quia illegitimè à religione repulsus es; illegitima autem repulsio est ab executione voti excuset, non tamen absolute liberat; sicut nec liberat error impedimenti. Illa vero repulsio dicimus te à voto liberari, quæ prudens, & legitima fuerit, quia est quasi quædam definitiua sententia huius cause.

13. Secunda difficultas est; an tenearis manifestare te voto religionis obstrictum esse, si credas ea manifestatione admittendum fore? Affirmant Caietan. 2. 2. quest. 88. art. 3. circa solut. ad 2. Bonacin. rom. 2. disp. 4. quest. 2. punct. 5. §. 6. num. 16. Mouentur, quia promittens religionem promittit tacite; quæ per se ad illius consecutionem conducant, frequentius autem conducti voti manifestatio. Nam ex illa Prælati religionis concipiunt penitentem ingredi religioni affectum esse, & ardentem illum desiderare. Verius tamen est oppositum, prout docuit Azor. 1. p. lib. 11. cap. 22. quest. 9. Sanch. lib. 4. cap. 16. n. 54. Suar. tom. 3. de Relig. lib. 4. cap. 2. num. 7. Ratio est; quia ex vi voti solum tenearis media apponere, quæ per se necessaria sunt illius executioni. At manifestatio voti (esto adiuet per se tamen necessaria non est. Alias obligatus esses intercessores quaerere; quia hæc intercessio non leuiter exequendo voto conducit. Sed quia per se necessaria non est, non obligaris apponere.

14. Tertia difficultas est; an tenearis discere Grammaticam, vel aliam scientiam nempe Philosophiam, vel Theologiam, si ob illius defectum non admittaris? Respondeo te obligatum esse, si cum votum emiseris, sciebas regulariter hanc scientiam expostulati in iis, qui religionem ingredi volunt. Quia est medium à te cognitum ad finem promissum moraliter necessarium; ac proinde promissio sine ceteris illud promittere. Sic Soro lib. 7. de iustitia quest. 2. art. 1. ad 3. Azor. lib. 1. 1. p. cap. 22. quest. 4. aliis relatis Sanch. lib. 4. summ. cap. 16. num. 61. Suar. tom. 3. de Relig. lib. 4. cap. 2. num. 21. Bonacin. disp. 4. quest. 2. punct. 5. §. 6. num. 12. Excipe nisi velis gradum Laicorum sumere, & ad eum te religiosi recipiant. Quia assumptione religionis in illo gradu substantiam voti implet, cum solum accidentaliter differat gradus Laicorum à gradu Sacerdotum in religione. Et præterea propter maiorem illius gradus humilitatem, specialemque mundi contemptum perfectioni consequendæ forè aptior est; ac proinde esto promissus non sit æquiuales gradui promissio Suar. d. cap. 2. num. 21. Et videtur supponere Sanch. n. 61.

Verum si tempore voti ignorabas Grammaticam, vel aliam scientiam ab ingredientibus religionem expostulati, non tenearis eam addiscere. Quia est grauis, & notabilis difficultas superueniens voti executioni. Sorus. Sanch. Azor. Suar. Bonacin. num. præcedenti relati. Quod si dubius sis, an tempore voti ignoraueris scientiam Grammaticam, vel aliam ab ingredientibus religionem expostulati? Præsumere debes sciuisse Grammaticam cognitionem expostulati, secus artem, vel Theologiam. Quia ferè nulla est religio, quæ ignorantes Grammaticam recipiat ad gradum Sacerdotum, bene tamen

ignorantes Philosophiam, vel Theologiam, Sanch. cap. 16. numer. 67.

15. Hinc deducitur quid sentiendum sit si religionem promissisti sub gradu Laicorum, neque admittaris, nisi officium aliquod mechanicum dicas? Dicendum est, si cum votum emisisti, sciebas illud officium esse necessarium, tenearis discere. Quia tacite promissisti; & in hoc omnes conveniunt. Si vero ignorabas & officium tibi scitu difficile est, excusaris. Quia notabilis difficultas voti executioni superueniens, neque à vouente cognita excusat ab illius executione. Suar. lib. 4. cap. 2. in fine. Sanchez lib. 4. cap. 16. num. 68. At si scitu facile sit, & absque illius scientia velis religioni esse non potes, tenearis illud discere. Quia ex vi voti tenearis media facili executioni voti per se conducentia apponere. Sanch. & Suar. supra. Verum si absque illius officij scientia velis religioni esse potes, aliis modis inferuendo, credo nullo modo te obligatum esse extra religionem tali officio addiscendo vacare: quia per se medium necessarium non est, sed solum ex voluntate religioforum non satis rationabili. Suar. expressè dicto lib. 4. c. 2. n. 24. in fine, & fauet Azor. 1. p. lib. 11. c. 22. q. 4.

16. Quarta difficultas est; an vouens religionem teneatur ingredi ad gradum Sacerdotum, vel Laicorum prout religioni placeat? Negatiuè respondendum est regulariter loquendo. Quia rarus, vel nullus est, qui aliquid ex his gradibus non determinauerit vel formali intentione, quia creditur in gradu Sacerdotum, vel Laicorum esse recipiendum, vel virtualis ex qualitate, & conditione persone deducta. Facta autem determinatione ad vnum gradum grauis esse solet difficultas alium accipiendi, præcipue si gradus ad quem determinatus est, fuit Sacerdotum, & obligetur humilem Laicorum gradum accipere. Azor. 1. p. lib. 11. cap. 22. quest. 4. Sanch. lib. 4. cap. 16. num. 55. & seq. Suar. tom. 3. de Relig. lib. 4. cap. 2. num. 22. & 23. Bonacin. disp. 4. quest. 1. punct. 5. §. 6. n. 6. Dixi regulariter loquendo: quia si aliquando coningeret non satis cognosci quem gradum vouens determinauerit; quia virique statui aptus est, neque eius conditio potius vnum, quam alium expostulat, obligatur admittere, quem religio concesserit. Quia de voto constat, & impleri potest iuxta voluntatem vouentis aliquis ex prædictis gradibus, cum nullus ex eius voluntate determinatus sit. Quod ergo excusat? Azor. q. 4. Sanchez n. 56. Bonacin. n. 6.

17. Ex his bene deducit Thom. Sanch. lib. 4. c. 16. n. 58. c. 56. Si prædictis sis iis dotibus, quibus spectatis eam religionem aliora studia habentibus conceditur, tibi vero denegantur; non tenearis eam religionem ingredi; quia est notabilis difficultas voti executioni tu perueniens; neque à te cum vouisti præuisa. Et idem est si ea religione viget constitutio Sixti V. qua spiritus à dignitatibus expelluntur, quorum tu esto spiritus alius capax eras. Quia obligaris perpetuo eam ignominiam pati. Quod est satis difficile.

PUNCTVM IV.

Qualiter votum religionis assumenda obligat ad perseuerandum in habitu assumpto.

SVMARIVM.

- 1 Obligaris ingredi animo perseuerandi.
- 2 Obligaris religionem non deserere, si prudenter iudicaueris tibi occedere.
- 3 Plures Doctores sensent voto religionis fieri satis, tamen si absque causa iusta religionem deseram.
- 4 Ingreduens sine voto nullum committit peccatum, si exeat absque causa ob honestum tamen finem.
- 5 Ligatus voto grauius peccat.
- 6 Si voto religionis superaddas votum illius perseuerantis, an amplius ligaris? Proponitur dubitandi ratio.
- 7 Potes te obligare ad perseuerandum in religione, tamen si religio incommoda, & difficilis visa fuerit.
- 8 Proponitur obiectio, si illi satis.
- 9 De facto votum perseuerandi non superaddit regulariter obligationem voto religionis.
- 10 Qualiter ligatus esto perseuerandi, si ob causam iustam exeat, vel expellatur, tenetur deinde ea causa cessante ingredi.

1. Ponendum est ex vi huius voti te esse obligatum ingredi religionem animo tibi perseuerandi, si forte iudicaueris tibi religionem expedire. Quia votum religionis non est votum suscipiendi habitum religiosum, sed est votum obsequendi Deo in religione toto vitæ tempore mediis voti paupertatis, castitatis, & obedientie. Ergo obligat ad professionem faciendam saltem si religio probata placeat: sic supponunt omnes DD. apud Sanch. lib. 4. sum. c. 16. n. 74. Suar. tom. 3. de Relig. c. n. 2.